

Protestens Röster

En kvantitativ studie av utrikesfödda
demonstrationsdeltagare i Sverige

Av: Mira Karlsson

Handledare: Magnus Wennerhag
Södertörns högskola | Institutionen för samhällsvetenskap
Kandidatuppsats 15 hp
Sociologi | Höstterminen 2019
Programmet för Internationell migration och etniska relationer

Sammanfattning

Med denna uppsats ämnar jag bidra till forskningen om deltagande i Sverige genom att studera utrikesföddas demonstrationsdeltagande. Tidigare forskning visar att utrikesfödda generellt deltar i mindre utsträckning än inrikes födda samt att organisationsmedlemskap och rekryteringsnätverk skulle kunna ha en större betydelse för utrikesföddas politiska deltagande. Forskning visar även att deltagande bland utrikesfödda kan variera beroende på ursprungsland, där deltagare från icke-västländer med repressiva regimer deltar i mindre utsträckning än deltagare från västländer utan repressiva regimer. Baserat på teorier om deltagande studeras här enkätsvar från 1748 demonstrationsdeltagare i två typer av demonstrationer, 1 maj-demonstrationer och klimatdemonstrationer, för att söka svara på vilka möjliga skillnader som kan finnas samt möjliga förklaringar till dessa. Analysen leder till tre huvudsakliga resultat. Det första är att andelen utrikesfödda deltagare i båda demonstrationstyperna är betydligt färre än andelen utrikesfödda i befolkningen. Det andra är att det finns mycket små skillnader mellan grupperna utrikesfödda och inrikes födda inom samma demonstrationstyp och även ofta mellan demonstrationstyperna med avseende på faktorer som, enligt tidigare forskning, gynnar deltagande. Det tredje är att de utrikesfödda som deltar i dessa demonstrationer inte är representativa för gruppen utrikesfödda i populationen i stort, vad gäller ursprungsland.

Abstract

With this paper I intend to contribute to the ongoing research on political participation through the participation of foreign-born demonstration participants in Sweden. Research on political participation of immigrants show that they generally participate less than natives. One theory is that recruitment networks and organization membership have more importance for immigrants than for natives due to higher thresholds for political participation. Research has also indicated differences in participation of immigrants depending on country of origin, such that participants from non-western repressive regimes tend to participate less than participants from western non-repressive regimes. The results of the study are based on survey data from 1748 participants in two types of demonstrations, May day marches and climate change demonstrations. Analysis led to three main findings. First, participants not born in Sweden participate less in both demonstration types than the those born in the country. Second, there are few, if any, differences between the groups in the same type of demonstration and also often between the two demonstration types when it comes to factors that favor political participation. Finally, the group not born in Sweden is not representative of the group in the population, based on country of birth.

Populärvetenskaplig Sammanfattning

En demokrati utgår från tanken att alla ska ha samma möjligheter och samma chanser att få sin röst hörd och komma till tals. Lika möjligheter är nödvändig men inte tillräcklig. En välfungerande demokrati utmärks, enligt många, också av ett utbrett och någotsånär jämlikt deltagande. Politiskt deltagande fyller därför en viktig funktion i demokratin. Den här uppsatsen ämnar bidra till forskningen om deltagande i Sverige genom att studera utrikesföddas demonstrationsdeltagande. Genom att studera enkätsvar från 1748 demonstrationsdeltagare i två typer av demonstrationer, 1 maj-demonstrationer och klimatdemonstrationer. Jag söker med studien svara på vilka möjliga skillnader som kan finnas mellan utrikesfödda- och inrikes födda demonstrationsdeltagarna samt vilka möjliga förklaringar till detta som kan finnas. Analysen tillåter tre huvudsakliga slutsatser. Den första är att den andelen utrikesfödda deltagare i båda demonstrationstyperna är betydligt färre än andelen utrikesfödda i befolkningen. Det andra är att det finns mycket små skillnader mellan grupperna utrikesfödda och inrikes födda inom samma demonstrationstyp och i många frågor även små och få skillnader mellan demonstrationstyperna vad gäller faktorer som, enligt tidigare forskning, gynnar deltagande. Ett tredje är att de utrikesfödda som deltar i dessa demonstrationer är inte representativa för gruppen utrikesfödda i populationen i stort, vad gäller ursprungsland.

Innehållsförteckning

1. Inledning	1
1.1 Syfte och problemformulering	2
2. Tidigare forskning	3
2.1 Utrikesföddas politiska deltagande	3
2.2 Vem demonstrerar?	5
3. Teori	6
3.1 Faktorer som gynnar politiskt deltagande	6
3.2 Födelseland och deltagandebenägenhet	8
3.3 Hypoteser	9
4. Metod	10
4.1 Urval	10
4.2 Datainsamling	11
4.3 Operationalisering	13
4.4 Dataanalys	15
5. Resultat	16
5.1 Demografi	16
5.2 Politiska attityder	20
5.3 Rekryteringsnätverk	22
5.4 Ursprungsland bland utrikesfödda deltagare	24
6. Analys	25
6.1 Andel utrikesfödda i demonstrationerna	26
6.2 Utrikesfödda demonstrationsdeltagare och nätverk	27
6.3 Utrikesfödda demonstrationsdeltagares födelseland	29
7. Slutsats	30
Referenser	34
Bilaga	

1. Inledning

En demokrati utgår från tanken att alla ska ha samma möjligheter och samma chanser att få sin röst hörd och komma till tals. Lika möjligheter är nödvändiga men inte tillräckliga. En välfungerande demokrati utmärks, enligt många, också av ett utbrett och någotsånär jämlikt deltagande. Politiskt deltagande fyller därför en viktig funktion i demokratin. Politiskt deltagande definieras av Henry E Brady (1999: 737) och Sidney Verba *et al.* (1995: 38–39) som, frivilliga aktiviteter av personer som riktas mot att antingen direkt eller indirekt influera politiska beslut på olika nivåer av det politiska systemet. Det finns olika idéer om vad som mer precist skall räknas som politiska aktiviteter. Att delta i fria och rättvisa val är ett sätt att göra sin röst hörd och påverka den nationella och lokala politikens utformning. Andra typer av deltagande kan dels handla om att göra samma sak men via andra kanaler. Det kan också handla om att utöva inflytande över frågor som nationella beslutsfattare inte har någon direkt makt över (exempelvis internationella frågor eller frågor som handhas av marknaden).

Den samtida deltagarforskningen delar ofta in politiskt deltagande i olika typer av politiska handlingar. En vanlig indelning är om aktiviteterna är konventionella eller icke-konventionella samt hur pass ”kostsamma”¹ de är för individen (McAdam 1986, Verba *et al.* 1995, Martiniello 2006, de Rooij 2012). Det kan då handla om allt mellan att kontakta politiker och skriva debattartiklar till att konsumera politiskt. Det kan också handla om deltagande i demonstrationer, manifestationer och andra typer av protester.² Om detta handlar den här uppsatsen.

Protester och protestdeltagande studeras framför allt i två olika typer av forskningslitteratur med lite olika fokus. Deltagarforskningen studerar protestdeltagande som en av flera former av politiskt deltagande (Norris 2002, Martiniello 2006, de Rooij 2012, Wennerhag, 2012 & 2017). Här ligger fokus främst på individen. Sociala rörelseforskningen studerar protester som en del av en social rörelses aktiviteter. Här ligger fokus istället på gruppen. Protester är en politisk aktivitet som engagerar en tämligen liten del av befolkningen (åtminstone om vi jämför med valdeltagande). Trots att demonstrerandet har en lång historia i Europa, inte minst genom arbetarrörelsens protester, har i Sverige demonstrationer ofta setts som – och ses fortsatt som –

¹ Enligt Doug McAdam (1986:70) påverkas protestdeltagande av ”Frånvaron av personliga hinder som kan tänkas öka kostnaderna och riskerna med att delta i en rörelse”.

² Protester är ett samlingsnamn för flera politiska handlingar där exempelvis demonstrationer, bojkott och namninsamling är inkluderade (Inglehart, 1997; Norris, 2002).

en politisk handling som främst sker någon annanstans, som exempelvis i Frankrike, Spanien eller Grekland (Wennerhag 2017). Studier som gjorts på svenskars demonstrationsdeltagande (Levnadsnivåundersökningen (LNU)) visar dock att demonstrationsbenägenheten stadigt ökat, från 14% 1968 till 27% 2000. En annan studie (ISSP 2014) visar på en marginell ökning också under 2000-talet, från 27% 2004 till 29% 2014. Detta innebär att svenskar är några av de med mest demonstrationserfarenhet i Europa, tillsammans med Frankrike, Spanien, Belgien, Tyskland, Danmark och Island. Det är dessutom så, enligt ISSP 2014, att hela 43% av de som aldrig har deltagit i en demonstration skulle kunna tänka sig att delta någon gång (Wennerhag 2017).

Forskning visar att de som deltar i sociala rörelser ofta är yngre, har högre utbildning och en högre klassposition än befolkningsgenomsnittet. Det finns också en variation mellan olika sociala rörelser, beroende på vilken målgrupp som rörelsen medvetet strävar efter att engagera. I en svensk studie av demonstrationsdeltagande mellan åren 1999 och 2011, som baserades på den årliga SOM-undersökningen, framgår att de som deltagit i minst en demonstration det senaste året, både var yngre och mer högskoleutbildade än övriga befolkningen. Studien visar också att de som hade störst benägenhet att demonstrera var de som hade organisationsmedlemskap (antingen i politiska partier eller politiska organisationer) och att de var politiskt vänsterorienterade (Wennerhag 2012 & 2017).

1.1 Syfte och problemformulering

Med denna uppsats ämnar jag bidra till forskningen om protestdeltagande i Sverige genom att studera utrikesfödda protestdeltagare i två specifika typer av demonstrationer, 1 maj-demonstrationer och klimatdemonstrationer. Det finns en del forskning om utrikesföddas politiska deltagande, framförallt med fokus på valdeltagande. Protestdeltagande bland utrikesfödda personer och personer vars föräldrar är utrikesfödda har inte studerats särskilt mycket i varken Europa eller Sverige. Den övergripande forskningsfrågan i den här studien handlar om de utrikesfödda demonstrationsdeltagarna. Syftet är att kartlägga gruppens sammansättning med avseende på social demografi, politiska attityder och ursprungsland i jämförelse med de inrikes födda demonstrationsdeltagarna samt med befolkningen i sin helhet. En sådan kartläggning kan ge en bild av hur stor andel av demonstrationsdeltagarna som är utrikesfödda och vilka ursprungsländer som är representerade. Att kartlägga social demografi och politiska attityder inom denna grupp skulle också kunna ge en indikation om faktorer som gynnar politiskt deltagande för utrikesfödda i demonstrationer. Att studera de utrikesfödda

demonstrationsdeltagarna är viktigt eftersom ett ojämnt deltagande i förlängningen också skulle kunna betyda ojämnt politiskt inflytande.

2. Tidigare forskning

Många forskare är eniga om att det politiska deltagandet bland utrikesfödda generellt sett är lägre än bland inrikes födda. Det finns studier som visar att utrikesfödda deltar mindre i nationella val, vilket är en konventionell politisk handling (SCB, Bevelander 2015 & 2017). Det finns dock studier som visar att utrikesfödda alltid har deltagit i politiska handlingar, men då framförallt i handlingar som kan kategoriseras som icke-konventionella, särskilt sådana som är kollektiva, som exempelvis demonstrationer (Martiniello 2006). Det finns också forskning som indikerar att skillnader i deltagande mellan utrikesfödda och inrikes födda inte kan förklaras med distinktionen mellan konventionella- och icke-konventionella deltagandeformer (Martiniello 2006, de Rooij 2012). Däremot kan distinktionen fylla en funktion inom forskningen då de fångar olika mönster av politiska aktiviteter (Martiniello 2006).

Otydligheten kring vilka handlingar som ska räknas som politiskt deltagande kan leda till att vissa grupper politiska handlande inte ses som politiskt deltagande. Detta kanske är särskilt vanligt när det kommer till nya former av (icke-konventionellt) deltagande. Det kan också vara så att ”nya” grupper deltagande inte alltid ses som politiskt. Det senare kan, menar Andreas Wimmer och Nina Glick Schiller (2003), förklaras av något som de kallar *metodologisk nationalism*, som innebär att man ser immigranter som politiska objekt istället för politiska subjekt. Det vill säga att politiska diskussioner om immigranter som grupp ofta handlar om migrationspolitik istället för att de ses som individer som är med och påverkar politiken, med sitt handlande. Det finns olika integrationsdiskussioner som till exempel handlar om språkligintegration eller ekonomisk integration. I dessa diskussioner är det även intressant att undersöka politisk integration.

Det finns alltså skäl att studera utrikesfödda som politiska subjekt och inte bara som politiska objekt. I detta sammanhang är det viktigt att titta på deltagande i riksdagsval som är den paradigmatiske formen av konventionellt politiskt deltagande.

2.1 Utrikesföddas politiska deltagande

Sverige ses generellt som ett land som fattar sina politiska beslut genom demokratiska processer som representerar stora grupper av medborgare och att dessa beslut fattas av representanter

valda av majoriteten av befolkningen (Wennerhag 2017). Sverige har ett generellt högt deltagande i riksdagsvalen där en stor andel av befolkningen röstar, även om de som röstar i riksdagsvalen i snitt är något äldre samt något mer högtbildad än befolkningen i stort. Valdeltagandet bland rösträttsberättigade medborgare ligger vanligen omkring 80%. Men en betydande andel av den utrikesfödda delen av befolkningen saknar möjlighet till deltagande i riksdagsvalen. Vid tiden för det senaste riksdagsvalet saknade 9,5% av den vuxna befolkningen rösträtt, för att de saknade svenskt medborgarskap (SCB).

Sverige utgår idag från två olika principer när det gäller rösträtt. För att delta i val till kommun- och landstingsfullmäktige krävs att man är medborgare i Sverige eller i ett av EU:s medlemsländer, i Island eller i Norge, samt är folkbokförd i respektive kommun och landsting. För medborgare från andra länder och för statslösa, krävs att man varit folkbokförd i Sverige i minst tre år i följd före valdagen samt folkbokförd i respektive kommun och landsting. För att delta i riksdagsval krävs att man har medborgarskap samt är eller har varit folkbokförd i Sverige (Valmyndigheten 2019). Detta gör att många utrikesfödda saknar möjlighet till konventionellt deltagande i den nationella politiken. Deltagande i kommun- och landstingsval är också betydligt lägre bland icke-medborgare än bland medborgare, endast 35% av befolkningen utan medborgarskap har röstat i de senaste valen (Bevelander 2015 & 2017).

En av förklaringarna till att utrikesfödda deltar politiskt mindre än inrikes födda är alltså att medborgarskap spelar en direkt roll för deltagandet i riksdagsval. Det lägre valdeltagandet i riksdagsvalen verkar också ha en direkt negativ effekt på deltagandet i kommun- och landstingsval (Bevelander 2015, 2017). En trolig förklaring till detta är att människor är mer benägna att delta i riksdagsval än i kommun och landstingsval men väljer att rösta i alla tre valen eftersom valdagarna sammanfaller. Sannolikt är det så att deltagandet i kommun och landstingsval också bland medborgare skulle vara betydligt lägre om valdagarna inte sammanföll. Medborgarskapet kan också ha en indirekt påverkan på andra former av politiskt deltagande (Strömblad och Adman 2010, Just och Andersson 2012, de Rooij 2012, Bevelander 2015, 2017). Medborgarskapet ger rätt att delta i den vanligaste konventionella politiska handlingen, att rösta i riksdagsval. Det kan också reducera kostnaderna för individen att delta i andra former av politiska handlingar. Demonstrationer och andra typer av aktioner blir ibland föremål för polisingripande vilket kan vara avskräckande för personer utan medborgarskap som löper en större risk att bli deporterade eller bli av med sin rätt att bli medborgare.

Tidigare forskning om utrikesföddas politiska deltagande i Sverige har fokuserat på konventionellt deltagande och då framförallt på deltagande i riksdagsvalen. Utrikesföddas demonstrationsdeltagande i Sverige har dock inte studerats i detta sammanhang.

2.2 Vem demonstrerar?

Som tidigare nämnts är det en relativt stor andel av den svenska befolkningen som uppger att de deltagit i minst en demonstration det senaste året. Bara en liten del av dessa har dock deltagit i mer än en demonstration (Wennerhag 2017). De som demonstrerar gör det främst i de demonstrationer som är väl integrerade i det politiska systemet och som är återkommande, som exempelvis 1 maj-demonstrationer och prideparader. I stort har de svenska demonstrationerna samma demografiska sammansättning som sociala rörelser, de som deltar är något yngre, något mer välutbildade samt mer vänsterorienterade än befolkningen i stort. Demonstrationsdeltagarna är också oftare medlem i en organisation än övriga befolkningen (Wennerhag 2016, 2017). Forskningen som jämfört olika typer av demonstrationer visar att det finns vissa skillnader i demografisk sammansättning mellan demonstrationstyper. Genomsnittsdemonstranten i 1 maj-demonstrationerna i Sverige, visar sig ganska lik befolkningsgenomsnittet med avseende på social klass, ålder och utbildning, medan deltagare i prideparader och anti-rasistiska demonstrationer tycks avvika från befolkningsgenomsnittet med avseende på dessa sociala faktorer (Wennerhag 2012, 2016).

Det finns alltså forskning som tyder på att demonstrationsdeltagande i viss mån har normaliserats som politisk handling. Detta innebär att den traditionella förståelsen av demonstrationsdeltagande som en icke-konventionell politisk handling inte längre är given. Normaliseringen bidrar även till en på ett bredare plan förändrad inställning till demonstrationer. Från att vara starkt kopplad till arbetarrörelsen har demonstrationer blivit ett legitimt sätt för befolkningen att aktivt delta i samhällsdebatten och ett sätt att få utöva inflytande över samhällsfrågor (Norris 2002).

Forskning om demonstrationsdeltagare i Sverige har inte fokuserat så mycket på födelse land och skillnader i deltagande mellan utrikesfödda och inrikes födda. En svensk studie visar dock att utrikesfödda har en något högre benägenhet att demonstrera än inrikes födda (Wennerhag 2012 & 2017). Samtidigt har det både inom internationell och svensk forskning om protestdeltagande sällan undersökts *vilken typ* av demonstrationer som man deltagit i. Det kan därför vara svårt att tolka frågor som exempelvis rör demonstrationsdeltagande det senaste året

samt under ens livstid. Det kan alltså finnas information i dessa svar som döljs av att man inte vet vilka specifika demonstrationer respondenterna faktiskt deltar i (Wennerhag 2012). Vi vet alltså inte om den något högre deltagarbenägenheten bland utrikesfödda i Sverige gäller de demonstrationstyperna (1 maj-demonstrationer etc.) som är väl integrerade i det svenska politiska systemet.

Utrikesföddas demonstrationsdeltagande i Sverige är alltså varken tillräckligt belyst i forskningen om utrikesföddas politiska deltagande eller i forskningen om vem som demonstrerar.

3. Teori

Utrikesföddas politiska deltagande ses ofta som en del av en mer övergripande fråga om *politisk integration* (Martiniello 2006). Marco Martiniello (2006) delar in politisk integration i fyra dimensioner. Den första dimensionen handlar om vilka rättigheter värdlandet erbjuder immigranter att ta del av, där Martiniello (2006) menar att ju mer politiska rättigheter immigranter kan utnyttja desto mer integrerade blir de. Den andra dimensionen handlar om immigranternas identifikation med samhället, ju mer de identifierar sig med värdlandets samhälle desto mer politiskt integrerade blir de. Den tredje dimensionen berör immigranternas anpassning till värdlandets demokratiska värderingar och normer, som ofta framhålls som en nödvändighet för politisk integration. Slutligen handlar den fjärde dimensionen om politiskt deltagande, mobilisering och representation. Politiskt deltagande menar Martiniello (2006: 86) handlar om ”en aktiv dimension av medborgarskap”, det vill säga olika sätt individer kan delta i frågor och sammanhang i den politiska sfären. Mobilisering menar Martiniello (2006) handlar om att skapa kollektiva aktörer och kollektiv identitet. Representation handlar, enligt honom, om hur man väljer- samt vilka som är med i processen att välja de som får mandat att representera befolkningen i politiska beslut (Martiniello 2006).

3.1 Faktorer som gynnar politiskt deltagande

Några vanliga förklaringar till den demografiska sammansättningen i sociala rörelser och protester, samt varför denna sammansättning ofta skiljer sig något från befolkningsgenomsnittet, är *biografisk tillgänglighet*, *politiskt engagemang* och *strukturell tillgänglighet*. Biografisk tillgänglighet definierar Doug McAdam (1986:70) som ”frånvaron av personliga hinder som kan tänkas öka kostnaderna och riskerna med att delta i en rörelse”.

Han menar att detta kan förklara varför unga människor är överrepresenterade i många protester, då det är olika mycket som står på spel för olika individer samt olika sociala omständigheter som påverkar, när individer överväger att delta. Alan Schussman och Sarah A. Soule (2005) menar att biografisk tillgänglighet huvudsakligen kan förklara varför personer ansluter sig till sociala rörelser. Men för att förklara varför personer deltar i demonstrationer är politiskt engagemang och strukturell tillgänglighet viktiga aspekter. Politiskt engagemang handlar om huruvida individen, utöver politiskt intresse och politisk hemvist, tror att dess politiska deltagande faktiskt har någon inverkan. Strukturell tillgänglighet syftar till att individer som har nära koppling till sociala nätverk där rörelse-aktivister finns är mer benägna att själva delta (Schussman och Soule 2005).

Sidney Verba et al. (1995) lyfter två huvudsakliga förklaringsfaktorer för deltagande i politiska handlingar, nämligen *resurser* och *engagemang*. De viktigaste resurserna är tid, pengar och medborgerliga färdigheter (s.k. "civic skills"). Detta liknar det som i rörelselitteraturen kallas biografisk tillgänglighet. Med engagemang menar Verba et al. (1995) ett flertal saker såsom politiskt intresse, politisk effektivitet (efficacy) och känslan av medborgerlig plikt i ens handlande. Också detta har sin motsvarighet i rörelselitteraturen, nämligen det som där kallas politiskt engagemang.

Eline A. de Rooij (2012) vidare utvecklar Verba et al. (1995) förklaringsfaktorer till politiskt deltagande. Hon operationaliserar *resurser* som år av utbildning, yrkesmässig klass samt sysselsättning. *Engagemang* operationaliserar hon som politiskt intresse, om man anser sig få sin röst hörd och politisk tillit. Både Verba et al. (1995) och de Rooij (2012) framhåller även att *rekryteringsnätverk* har en stor betydelse för utlandsföddas och minoritetsgruppers politiska deltagande. De menar att det finns strategier i hur olika typer av nätverk värvar deltagare, som ofta handlar om att hitta de som sannolikt skulle samtycka till en politisk aktivitet och även delta effektivt när de deltar, det vill säga uppfyller förväntningarna av vad deltagandet söker uppnå (Verba et al. 1995, de Rooij 2012). Detta innebär att vanliga rekryteringsprocesser ofta tenderar att förstärka skillnaden mellan de som redan är socialt inkluderade och de som inte är det. När det kommer till inrikes födda innebär detta att klassbaserad bias förstärks i det politiska rummet, snarare än förminskas. De som redan är socialt och ekonomiskt gynnade är även de som får en politisk röst (Verba et al. 1995, de Rooij 2012). Detta innebär också att skillnaden mellan inrikes födda och utrikesfödda kan förstärkas eftersom den senare gruppen i många fall inte är lika socialt integrerade som den tidigare gruppen. En konsekvens av detta kan vara att

socioekonomiska skillnader förklarar politisk deltagande för utrikesfödda i mindre utsträckning än för populationen i stort. Enligt Marco Martiniello (2006) kan socioekonomisk status snarare ses som en form av verktyg för politiskt deltagande men inte som en förklaring till deltagandet.

Flera studier framhåller att den ojämna tillgängligheten av sociala nätverk samt hur rekryteringen till organisationer med mera går till, förklarar största delen av det ojämna politiska deltagandet i allmänhet (Verba et al. 1999, Strömland & Adman 2010, de Rooij 2012). Utöver organisationsmedlemskap har det betydelse *vilken* typ av organisation man är medlem i, bland annat för att tillgången till hur integrerade dessa blir och hur mycket inflytande de får, är olika för olika organisationer. Det är inte i graden av engagemang och tillit mellan grupperna inrikes födda och utrikesfödda som det politiska deltagandet skiljer sig, men snarare i hur man rekryter till organisationer samt till vilken organisation man är medlem i (Strömland & Adman 2010, de Rooij 2012).

3.2 Födelseland och deltagandebenenägenhet

Utöver dessa ovannämnda resurser och engagemang, framhåller flera forskare även att det kan spela roll vid vilken ålder man kommer till ett nytt land, hur det politiska systemet såg ut i ursprungslandet, hur lång tid man spenderat i värdlandet och hur pass bra man kan språket (Verba et al. 1995, Just & Andersson 2012, de Rooij 2012). De som tillhör grupper som frekvent blir utsatta för diskriminering och i vissa fall kanske även inte fått jämlika möjligheter att delta i sitt ursprungsland, deltar typiskt sätt mer sällan i politiska handlingar, som kan bidra till varför socioekonomiska skillnader förklarar mindre för dessa grupper när det gäller politiskt deltagande (Just och Andersson 2012). Det finns även studier som visat att om man blivit utsatt för diskriminering minskar identifieringen med majoritetssamhället och det politiska deltagandet minskar då (Just & Andersson 2012, de Rooij 2012, Bevelander 2015).

Antoine Bilodeau (2008) menar att personer från repressiva länder³ deltar mindre i protester än andra utrikesfödda och att denna effekt kan kvarstå upp till 30 år efter det att man lämnat ursprungslandet. Detta skulle även kunna hänga ihop med att demonstrationer kan vara avskräckande i händelsen att en demonstration skulle bli föremål för polisingripande.

³ Bilodeau (2008) använder sig i sin studie av Freedom House (*Freedom in the World Country Rating*) för att gradera grad av repression. Det bygger på att varje land graderas utifrån individuella friheter och politiska rättigheter, på en skala mellan 0–12, där 0 är inget och 12 är väldigt mycket repressivt.

3.3 Hypoteser

Jag ämnar med denna studie bidra till den pågående forskningen om utrikesföddas politiska deltagande och forskningen om demonstrationsdeltagande i Sverige, genom att studera utrikesföddas demonstrationsdeltagande. Då det finns forskning på demonstrationsdeltagande men inte specifikt utrikesföddas, och politiskt deltagande generellt där också protester ingår, men inte specifikt demonstrationsdeltagande. Mot bakgrund av vad internationell forskning visat om politiskt deltagande har jag formulerat tre hypoteser om utrikesföddas demonstrationsdeltagande i Sverige.

Mycket forskning visar att utrikesfödda deltar i mindre utsträckning än inrikes födda i politiska handlingar (Verba et al. 1999, Strömblad & Adman 2010, de Rooij 2012, Bevelander 2015, 2017). Det finns därför skäl att tro att andelen utrikesfödda i demonstrationerna kommer att vara lägre än andelen utrikesfödda i populationen, trots att det finns svenska studier som pekar i en annan riktning (Wennerhag 2012, 2017).

Tidigare forskning presenterar några olika förklaringar till skillnader i deltagande mellan utrikesfödda och inrikes födda. En första förklaring bygger på generella teorier kring vad som gynnar deltagande. Här ligger fokus på betydelsen av resurser, engagemang och nätverk (Verba et al. 1999, Strömblad & Adman 2010, de Rooij 2012). Det lägre deltagande bland utrikesfödda som visats i tidigare forskning skulle med denna teori handla antingen om att utrikesfödda i mindre utsträckning än inrikes födda har tillgång till detta. Det lägre deltagandet skulle också kunna handla om att trösklarna för deltagande ser olika ut för inrikes födda och utrikesfödda, det vill säga att det krävs mer resurser, engagemang och nätverk för utrikesfödda att delta. Tidigare forskning visar dock att detta inte verkar vara fallet vad gäller resurser och engagemang. Om tröskelidén stämmer borde utrikesfödda demonstrationsdeltagare vara starkare knutna till nätverk och organisationer än inrikes födda.

En andra möjliga förklaringen bygger istället på forskning kring ursprungslandets betydelse för deltagande. Tidigare forskning har visat att personer som nyligen anlät till landet, personer som kommer från länder utanför väst och personer som kommer från länder med repressiva regimer deltar i protester i mindre utsträckning än andra (Bilodeau 2008, de Rooij 2012). De vanligaste ursprungsländerna bland utrikesfödda i Sverige idag är Syrien, Finland, Irak, Polen och Iran (SCB). Vi kan därför anta att de utrikesfödda deltagarna inte helt avspeglar den

utrikesfödda populationen. Om stora delar av den utrikesfödda populationen kan antas stå utanför gruppen som typiskt sätt deltar borde också andelen utrikesfödda i protesten vara mindre än andelen utrikesfödda i populationen.

Baserat på vad tidigare forskning visat kan följande tre hypoteser formuleras, som tillsammans svarar mot min uppsats syfte och problemformulering.

H1: andelen utrikesfödda i demonstrationerna är lägre än andelen utrikesfödda i befolkningen i sin helhet.

H2: utrikesfödda demonstrationsdeltagare har större nätverk än inrikes födda.

H3: utrikesfödda demonstrationsdeltagare skiljer sig från den utrikesfödda populationen i stort med en underrepresentation av deltagare från vissa regioner.

Den övergripande hypotesen som studeras i denna uppsats är alltså att utrikesfödda deltar i mindre utsträckning än inrikes födda och att detta förklaras av att det finns högre trösklar för deltagande bland utrikesfödda. Det skulle också kunna vara så att nyanlända utrikesfödda från icke-västliga länder samt utrikesfödda från länder med repressiva regimer inte deltar i samma utsträckning.

4. Metod

Jag har i denna uppsats studerat utrikesföddas demonstrationsdeltagare med hjälp av data som baseras på enkätundersökningar med respondenter från ett antal demonstrationer som genomfördes i Sverige mellan åren 2010 och 2019. Här nedan följer en beskrivning av urval, datainsamling, operationalisering och dataanalys.

4.1 Urval

Jag har i denna uppsats studerat två olika kategorier av demonstrationer i Sverige, klimatdemonstrationer och 1 maj-demonstrationer. Studien bygger på enkätsvar från 1748 respondenter från 12 olika demonstrationer. Sex av dessa är 1 maj-demonstrationer, varav två stycken från vardera staden, Stockholm, Göteborg och Malmö. De sex resterande demonstrationerna är klimatdemonstrationer, tre från Stockholm, en från Göteborg och två från Malmö. De finns flera skäl till att välja dessa demonstrationer för att studera utrikesföddas demonstrationsdeltagande.

1 maj-demonstrationer och klimatdemonstrationer har valts för att det skulle kunna tänkas att dessa typer av demonstrationer står för olika saker och då eventuellt även lockar olika människor, där 1 maj-demonstrationerna skulle kunna ses som mer lokal/national-politisk och klimatdemonstrationer som mer global. Att protesterna eventuellt skiljer sig i detta avseende gör det då möjligt att titta på skillnader i deltagande bland utrikesfödda i olika typer av demonstrationer. Det skulle kunna tänkas att tröskeln för att delta för utrikesfödda är lägre för globala frågor än för lokala. Å andra sidan har 1 maj-demonstrationer en lång historia i arbetarrörelsen i stora delar av världen som grundar sig i ideologi och kan ses som något som blivit institutionaliserat. Det behöver då inte endast ses som lokalt utan något ideologiskt, som man deltar i av tradition och för att visa sin solidaritet till resten av gruppen. Klimatprotester är ett nyare fenomen och därför inte lika etablerat.

Stockholm, Göteborg och Malmö väljs ut för att demografin (med avseende på utrikesfödda/inrikes födda) gör det möjligt att på ett meningsfullt sätt studera utrikesföddas deltagande, då gruppen utrikesfödda är tillräckligt stor i dessa städer för att kunna förvänta sig deltagare från denna grupp.⁴ Andelen utrikesfödda i demonstrationerna kommer att jämföras med andelen utrikesfödda i befolkningen som helhet i dessa städer.

4.2 Datainsamling

Insamlingen av data har skett genom ett obundet slumpmässigt urval (Bryman 2011:231–238) i form av en väl utarbetad metod lämpad för insamling av enkäter i denna typ av politiska sammankomster. Insamlingsmetoden har utarbetats i ett internationellt forskningsprojekt mellan 2009 och 2013 (www.protestsurvey.eu). Metoden är utformad så att den insamlade datan från protesterna ska bli representativ för dem som ingår i den specifika protesten, därför behöver alla personer som deltar ha samma chans att bli tillfrågad om att besvara en enkät. För att kunna dela ut enkäterna jämt över demonstrationen på ett sätt som ger alla samma chans att bli tillfrågad, delas enkäten ut enligt ett på förhand bestämt intervall (exempelvis var fjärde person) baserat på antal protestdeltagare. Några av de som blir tillfrågade om att besvara enkäten (också detta enligt ett på förhand bestämt intervall) får även en förfrågan om att delta i en kort muntlig intervju, en så kallad face-to-face intervju. Data från face-to-face intervjuerna har dock inte använts i föreliggande studie. För att undvika risken att enkäterna delas ut till andra än de som ska tillfrågas enligt det bestämda intervallet, får olika personer i

⁴ Enligt SCB var andelen utrikesfödda 2018 i Stor-Stockholm 25,42%, i Stor-Göteborg 20,5% och i Stor-Malmö 24,67%. I riket exklusive storstadsområdena var andelen utrikesfödda samma år 15,81%.

forskningsteamet på plats olika uppgifter samt delas in i mindre grupper. I varje grupp får en person till uppgift att räkna fram (en så kallad ”pointer”) exempelvis var fjärde person. De andra i gruppen får diskreta anvisningar av ”pointern” som räknar fram vilka de ska gå och tillfråga om att fylla i en enkät, sedan går de tillbaka till ”pointern” som räknar fram igen och ger uppgifter om nästa person att tillfråga. Syftet med denna metod är att försöka säkerställa att enkäten sprids jämt över demonstrationståget samt att urvalet blir representativt för dem som deltar. I 1 maj-demonstrationerna delades enkäterna ut direkt till deltagarna med förfrankerade kuvert, medan deltagarna i Klimatdemonstrationerna fick en inbjudan och en unik inloggning för att delta i en webbenkät. Både pappersenkäten och webbenkäten fanns att tillgå på både svenska och engelska.

Bland de som tillfrågas besvarar i snitt cirka 30%. Detta kan betraktas som ett relativt stort bortfall. Bortfall brukar räknas som ett särskilt stort problem om det är systematiskt, alltså att de som väljer att besvara enkäten skiljer sig från de som väljer att avstå på ett sätt som kan vara av betydelse för resultatets generaliserbarhet (Bryman 2011:241–254). Studier om vem som svarar på enkäter visar att det finns en nedåtgående trend generellt, i form av minskning i deltagande i enkätstudier. Det visar också att kvinnor generellt svarar oftare än män. Studier visar även att inrikes födda svarar oftare än utrikesfödda, vilket skulle kunna påverka denna studie (Lundgren & Eriksson 2013). Denna tendens skulle eventuellt kunna förstärkas av att enkäterna finns att tillgå på svenska och engelska, vilket kan vara ett hinder för personer med annat modersmål. Ett generellt bortfall skulle inte nödvändigtvis behöva vara ett problem, även om bortfallet i sig i dessa studier kan anses relativt stort, problem med bortfall och att besvara forskningsfrågorna uppstår som sagt först om det visar sig att bortfallen är systematiska.

Att det kan finnas en skillnad i svarsbenägenhet mellan gruppen inrikes födda och gruppen utrikesfödda påverkar möjligheten att dra slutsatser om andelen utrikesfödda och inrikes födda i demonstrationerna. Ett sådant bortfall påverkar dock inte möjligheten att dra slutsatser om skillnader mellan de båda grupperna vad gäller social demografi, politiska attityder och rekryteringsnätverk. Möjligheten att uttala sig om detta påverkas först om det finns en skillnad mellan grupperna med avseende på vilka som väljer att besvara respektive avstå. Om det exempelvis är så att andelen kvinnor som väljer att besvara eller avstå är olika i de båda grupperna, påverkar det möjligheten att uttala sig om skillnader i grupsammansättning.

4.3 Operationalisering

Enkäterna som demonstrationsdeltagarna besvarar innehåller ca 45–50 frågor (finns vissa skillnader både över tid-och mellan de olika demonstrationstypernas enkätutformning), med en blandning av bakgrundsfrågor (ca 10–15 stycken) och frågor som rör deltagandet (till exempel om motiv och politiskt engagemang). Jag använder mig av 28 stycken av dessa, både bakgrundsfrågor och frågor om respondenternas deltagande, som svarar mot studiens teoretiska ingång (se bilaga för fullständig lista över använda enkätfrågor). Jag utgår från hur de Rooij (2012) har operationaliserat politiskt deltagande efter resurser, engagemang och rekryteringsnätverk.

För att dra slutsatser om andelen utrikesfödda i protesterna (H1) har jag delat in demonstrationsdeltagarna i två kategorier, utrikesfödda och inrikes födda. Indelningen är i huvudsak baserad på var respondenten är född. De som är födda i Sverige till utlandsfödda föräldrar räknas till gruppen inrikes födda. Till den inrikes födda gruppen räknas också de som är födda utomlands till svenskfödda föräldrar samt de som uppgett att de är adopterade (dock finns det ingen explicit fråga angående om man är adopterad, vilket skulle kunna innebära att några av dem inte heller uppger det och jag då faktiskt inte vet, däremot kan man anta det i så fall handlar om tämligen få personer). För att undvika att få med personer som befinner sig i Sverige en kortare tid (turister, utbytesstudenter, gästforskare etc.) har jag valt att ta bort de som är födda utomlands och som också bor utomlands från mitt material. Alltså, de som är födda utomlands men som bor i Sverige (utom de som explicit skrivit de är adopterade) kategoriseras som utrikesfödda.

Vad gäller ålder har jag valt att titta på andel personer i tre åldersgrupper, under 35 år, 35–65 år och över 65 år. Jag jämför åldersgrupperna mellan demonstrationstyperna och även med befolkningen i stort. Frågan om kön är även den ställd på lite olika sätt i enkäterna för klimat- och 1 maj-demonstrationerna. I klimatenkäterna finns ett tredje svarsalternativ utöver kvinna och man (annat), medan det i 1 majenkäterna endast finns två alternativ, kvinna och man (se bilaga). Jag har därför valt att titta på alternativen kvinna och man i denna här studien. Dessa frågor presenteras i tabell 1.

Jag kommer att utgå från resurser och engagemang (tabell 2) för att studera frågan om varför utrikesfödda deltar i mindre utsträckning än inrikes födda (H2). Här bygger jag på de operationaliseringar som de Rooij (2012) använt sig av. Resurser fångar jag genom att titta på

utbildningsnivå (pågående eller avslutad) där jag har delat in datan i låg, medel och hög utbildningsnivå (se bilaga), som jag även kommer att jämföra med befolkningen i sin helhet. Jag kommer att presentera utbildningsnivå i tabell 1 tillsammans med övriga demografiska uppgifter. Jag gör detta dels för att tidigare forskning visat att socioekonomiska skillnader inte förklarar så mycket för utrikesföddas deltagande och därför då kan ses som en del av demografin för deltagargrupperna snarare än en förklarande faktor.

Politiskt engagemang mäts med hjälp av enkätfrågor om politiskt intresse, politisk tillit, politisk effektivitet (political efficacy) och motiv för deltagande (se bilaga). Politiskt intresse mäts på en skala med fyra svarsalternativ, de resterande (tillit, politisk effektivitet och motiv) mäts på en skala med fem svarsalternativ. Vad gäller politisk tillit har jag valt att titta på, tillit till regering, riksdag och politiska partier. För att mäta politisk effektivitet har jag valt att titta på respondenternas uppfattningar om individers möjlighet att påverka, grupperns möjlighet att påverka och internationell organiserings möjlighet att påverka. För att mäta respondenternas motiv till sitt deltagande har jag valt de sex enkätfrågorna som berör individens motiv. Jag har valt att presentera detta med hjälp av medelvärden med konfidensintervall som presenteras i tabell 2.

För att fånga rekryteringsnätverk använder jag enkätfrågor rörande organisationsmedlemskap, hur man fått vetskap om demonstrationen och vilken informationskanal som varit viktigast för att få information om demonstrationen (se bilaga), detta presenteras i tabell 3. Frågorna om organisationsmedlemskap är ställda på lite olika sätt i klimat- och 1 maj-demonstrationenkäterna. I klimatenkäterna finns det tre svarsalternativ (ej medlem, passiv medlem och aktiv medlem) medan det i 1 majenkäterna finns två svarsalternativ (passiv medlem och aktiv medlem). Jag har valt att endast titta på aktivt medlemskap, dels för att det är mer intressant för min studie, än ifall man betalar medlemskap till en organisation varje månad men också för att detta gör de olika demonstrationerna jämförbara. Jag tittar på om respondenterna är politiskt aktiva på andra sätt än demonstrationsdeltagande och organisationsmedlemskap genom att mäta andel som kontaktat politiker. Jag har även valt att titta på hur respondenterna fått reda på demonstrationen i fråga samt vilken som varit den viktigaste informationskanalen (se bilaga).

För att studera vilket ursprungsland respondenterna har, kommer jag att titta på vilket land de angett som sitt födelseland (H3). Jag kommer att identifiera de sex vanligaste

ursprungsländerna i de två demonstrationstyperna och jämföra med de sex vanligaste ursprungsländerna för utrikesfödda i befolkningen i sin helhet, totalt 12 olika länder (se tabell 4). Jag kommer också undersöka huruvida dessa demonstrationer kan ha liknande skillnader i deltagande som de Rooij (2008) identifierat i sin studie, baserat på om ursprungsländerna är från väst/ icke-väst. Angående Antoine Bilodeaus (2008) teori om deltagande och om man kommer från länder med repressiva regimer, så finns inte denna information tillgänglig i denna databas. Jag vet inte när personerna som har ett annat födelseland än Sverige har kommit och då inte heller hur regimerna i födelseländerna sett ut när de lämnade landet. Baserat på vilka ursprungsländer respondenterna visar sig ha, skulle det kanske kunna gå att se några mönster baserat på region och repressiva regimer.

4.4 Dataanalys

Denna uppsatsstudie utgår från sekundärdata då de insamlade enkätsvaren redan finns. Som Bryman (2011) tar upp finns det både fördelar och nackdelar med sekundärdata. Några fördelar i detta sammanhang är att det spar tid, som istället kan läggas på att bekanta sig med materialet samt för analysarbetet (Bryman 2011:384–388). Det är i detta fall erfarna forskare som utformat enkäten, vilket är en fördel då det finns många aspekter att ta hänsyn till gällande enkäters utformning, hur frågorna ställs samt längden på enkäten (Bryman 2011:312–337). Enkätfrågorna har även prövats och förbättras genom pilotstudier som gjorts innan den data som används i denna studie samlades in. En nackdel med sekundärdata är att jag till exempel inte har haft möjlighet att påverka vilka frågor som ställs. Några nackdelar med sekundärdata som Bryman (2011) tar upp, är som nämnts att man inte är lika bekant med materialet, att det kan vara en komplex datamängd, att man inte har kontroll över kvaliteten och att det kan saknas nyckelbegrepp då insamlingen kan ha skett i andra syften än som studeras sekundärt (Bryman 2011:384–388). En motvikt till dessa svårigheter är att min handledare för denna uppsats, Magnus Wennerhag, är en av huvudforskarna inom forskningsprojektet för de protester som studien utgår ifrån. Detta gör att dessa ovannämnda nackdelar inte blev något problem, då Wennerhag besitter kunskap och insikt om både metoden för insamlingen, kodning av materialet och de analyser som gjorts hittills. Enkäten är utformad för att studera protestdeltagare och lämpar sig därför för föreliggande uppsatsstudie trots att jag inte har haft inflytande över enkäternas utformning. Däremot är det ingen i dessa forskningsprojekt som jämfört inrikes födda och utrikesfödda gällande protesterna de studerat. Som tidigare nämnts angående att kunna uttala sig om populationen, i och med att det empiriska materialet är sekundärdata (och då insamlat efter en särskild utformad och beprövad metod), där det bland

annat även utförs en del face-to-face intervjuer av vissa, kan kontroller göras för att se på vilket sätt mätningarna stämmer för populationen. Även ur denna aspekt är det fördelaktigt för mig att materialet jag använder mig av är sekundärdata som Wennerhag är bekant med. På detta sätt har jag då fått ta del av och fått information om, hur dessa kontroller utförts och dess resultat.

Med hjälp av statistisk inferens kommer jag att dra slutsatser om demonstrationsdeltagarna, alltså vilka som deltar i demonstrationerna och skillnader/likheter mellan inrikes födda och utrikesfödda. Som Alan Bryman (2011) tar upp finns det svårigheter att uttala sig med allt för stor säkerhet att ens fynd gäller även för populationen, men denna uppsats bör åtminstone kunna ge en indikation på hur grupperna ser ut (Bryman 2011:423–429).

5. Resultat

Jag har valt att dela in resultatet i tre delar. Den första delen behandlar demografiska uppgifter bland demonstrationsdeltagarna med fokus på skillnader mellan utrikesfödda och inrikes födda. Här beskrivs skillnaden i andel utrikesfödda och inrikes födda i de båda demonstrationerna. Dessutom beskrivs skillnader i ålder, kön och utbildningsnivå mellan utrikesfödda och inrikes födda i de båda demonstrationerna. Här görs också en jämförelse med befolkningen i stort. Den andra delen behandlar skillnaden i vad som skulle kunna kategoriseras som politiska attityder mellan utrikesfödda och inrikes födda i respektive demonstration, utifrån de teoretiska kategorierna engagemang och rekryteringsnätverk. I den tredje delen tittar jag på ursprungsländer bland de utrikesfödda respondenterna, vilka länder som finns representerade i dessa demonstrationer och jämför med hur det ser ut för populationen utrikesfödda i befolkningen i stort.

Det huvudsakliga resultatet i denna studie är att det finns mycket små skillnader mellan grupperna utrikesfödda och inrikes födda inom samma demonstrationstyp och i många frågor även små och få skillnader mellan demonstrationstyperna. Jag ska här nedan beskriva de mest framträdande likheterna och skillnaderna som knyter an till min uppsats forskningsfråga och de tre hypoteserna.

5.1 Demografi

Den sociala demografien beskrivs utifrån andel inrikes födda och utrikesfödda deltagare, könsfördelningen och åldersfördelningen. Jag har även här valt att presentera *resurser*, som i denna studie operationaliserats till *utbildningsnivå*. Dessa frågor jämför jag också med

befolkningen i stort med hjälp av statistik från SCB. Här nedan, i tabell 1, presenteras demonstrationsdeltagarna med avseende på de demografiska faktorerna inrikes född/utrikesfödd, ålder, utbildningsnivå och kön.

Tabell 1. *Demografi (ursprungsland, ålder, utbildningsnivå och kön)*

	1 Maj-demonstration			Klimatdemonstration		
Inrikes född	88,9%			84,1%		
Utrikesfödd	11,1%			13,2%		
	Inrikes född Andel	Utrikesfödd Andel	Cramer's V	Inrikes född Andel	Utrikesfödd Andel	Cramer's V
<i>Ålder (år)</i>						
-34	39,2%	26,7%	0,082*	42,8%	55,7%	0,100*
35-65	45,2%	64,8%	0,123***	38,3%	33,0%	0,037
66-	15,6%	8,6%	0,062	18,9%	11,3%	0,088*
<i>Utbildning</i>						
Låg	9,5%	3,9%	0,066*	10,2%	4,7%	0,083
Medel	21,5%	28,6%	0,051	20,7%	17,0%	0,042
Hög	66,0%	65,8%	0,009	67,8%	74,5%	0,049
Annat	2,3%	1,9%		1,3%	3,8%	
<i>Kön</i>						
Man	46,1%	52,9%	0,043	35,3%	39,0%	0,039
Kvinna	53,9%	47,1%	0,043	64,7%	61,0%	0,039
Fall (N)	837	105		678	106	

Not: Utbildningsnivå mäts som högsta avslutade utbildning. Låg är detsamma som ingen utbildning, folkskola eller grundskola, medel är detsamma som gymnasieskola eller eftergymnasial utbildning som inte är högskoleutbildning och hög är detsamma som högskoleutbildning eller forskarutbildning. Signifikantest med Pearson Chi2 *= 95%, **= 99%, ***= 99,9%.

I båda demonstrationerna är andelen utrikesfödda deltagare betydligt färre än inrikes födda deltagare och relativt lika emellan de båda demonstrationstyperna. Det är i båda demonstrationerna drygt 10% utrikesfödda deltagare (1 maj-demonstrationerna 11,1% och klimatprotesterna 13,2%). I storstadsregionerna i Sverige finns det enligt SCB 24,1% folkbokförda utrikesföddas, om deltagandet i dessa protester skulle varit representativt för hur fördelningen inrikes född och utrikesfödd ser ut i populationen i stort, skulle fördelningen alltså varit ca 75% inrikes födda och 25% utrikesfödda, istället är den faktiska andelen utrikesfödda bland respondenterna lite drygt 10%.

⁵ Enligt SCB (2018) var andelen utrikesfödda i Stor-Stockholm 25,42%, i Stor-Göteborg 20,5% och i Stor-Malmö 24,67%. I riket exklusive storstadsområdena var andelen utrikesfödda samma år 15,81%.

Vad gäller fördelningen mellan kön och ålder ser det däremot ganska likt ut, med vissa små skillnader inom och emellan de båda demonstrationerna. Dessa skillnader redovisas här nedan.

Könsfördelningen i Sverige idag är procentuellt precis densamma bland utrikesfödda som i befolkningen i stort, det vill säga 49,7% kvinnor och 50,2% män (SCB⁶). Klimatdemonstrationerna har en väldigt lik könsfördelning mellan grupperna utrikes- och inrikes födda, 60,4% utrikesfödda kvinnor och 63,3% inrikes födda kvinnor deltog, dessa skillnader är inte signifikanta. I 1 maj-demonstrationerna däremot ser fördelningen mellan kvinnor och män annorlunda ut mellan grupperna inrikes- och utrikesfödda. 47,1% utrikesfödda kvinnor jämfört med 53,9% inrikes födda kvinnor deltog, dessa skillnader är inte heller signifikanta. Bland utrikesfödda protestdeltagare i 1-majdemonstrationerna följer fördelningen mellan könen befolkningen i stort. Könsfördelningen inom gruppen inrikes födda i 1 maj-demonstrationerna och inom båda grupperna i klimatdemonstrationerna följer istället mönstret som tidigare forskning om protestdeltagande visat, nämligen att det är fler kvinnor som engagerar sig.

Enligt SCB är det vanligaste att utrikesfödda är mellan 25–44 år. Denna grupp motsvarar tillsammans nästan 40% av den utrikesfödda befolkningen. Utrikesfödda är även generellt något yngre än de inrikes födda, vilket bidrar till en föryngrande effekt på befolkningen i helhet. Däremot finns det också stora skillnader i ålder inom den utrikesfödda befolkningen beroende på i vilket land man är född och vilket år man kom till Sverige. Den största gruppen utrikesfödda kommer idag från Syrien (mer om ursprungsländer under 5.3 Ursprungsland bland utrikesfödda) och mer än 60% av dessa personer är yngre än 35 år. Över hälften av alla finskfödda är över 65 år och där 75% av den finskfödda befolkningen är äldre än 55 år.

Grupperna utrikesfödda och inrikes födda skiljer sig något åt med avseende på ålder mellan de båda demonstrationstyperna. I 1 maj-demonstrationerna är det fler utrikesfödda i åldrarna 35–65, 64,8% jämfört med 45,2%, denna skillnad är signifikant. I 1 maj-demonstrationerna är det fler inrikes födda som är under 35år, 39,2% jämfört med 26,7%, denna skillnad är också signifikant. Det är i 1 maj-demonstrationerna också fler inrikes födda deltagare som är över 65år, 15,6% jämfört med 8,6%, denna skillnad är däremot inte signifikant. Att det är så hög medelålder för utrikesfödda i 1 maj-demonstrationerna går emot vad den tidigare forskningen

⁶ I SCB:s statistik över befolkningen ingår de som är folkbokförda, detta kan alltså skilja sig något från denna studie då det inte är något som explicit frågas efter, men kan kontrolleras för i andra frågor, som tex. var man bor.

visat. I Klimatdemonstrationerna är den största åldersgruppen både bland utrikesfödda och inrikes födda under 35år, 55,7% respektive 42,8%. Skillnaden mellan grupperna är signifikant.⁷ I klimatdemonstrationerna är det en något högre andel av de inrikes födda än av de utrikesfödda som är i åldrarna 35–65, 38,3% jämfört med 33,0%, denna skillnad är däremot inte signifikant. Det är också en högre andel av de inrikes födda än av de utrikesfödda i klimatdemonstrationerna som är över 65år, 18,9% jämfört med 11,3%, denna skillnad är signifikant.

Resurser har här, som tidigare nämnts, operationaliserats till utbildningsnivå, låg, medel och hög. Enligt SCB är 28% av befolkningen i sin helhet högutbildade (det vill säga en utbildning på minst tre år efter gymnasiet). Andelen högutbildade är större i storstäderna. Det är även fler kvinnor än män samt fler unga än äldre som är högutbildade i Sverige idag. Det finns inte heller enligt SCB någon skillnad alls mellan grupperna inrikes födda och utrikesfödda vad gäller andel med hög utbildningsnivå. Andelen personer som har en eftergymnasial utbildning i åldrarna 25–64 år ser också i stort sett lika ut mellan grupperna, 44% bland de som är födda i Sverige och 41% bland de som är födda i ett annat land. Det som däremot skiljer grupperna är bland de som är lågutbildade, där är det 9% bland de som är födda i Sverige och 19% bland de som är födda i ett annat land. Det finns en stor spridning inom grupperna när det gäller utbildningsnivå, vilket bland annat kan förklaras för gruppen utrikesfödda med varför man kommer till Sverige (som asylsökande flykting eller utbytesstudent exempelvis) samt vilken ålder man hade när man kom.

I båda demonstrationstyperna är utbildningsnivån väldigt lik mellan grupperna utrikesfödd och inrikes född. I 1 maj-demonstrationerna är det endast i gruppen lågutbildade där det finns en signifikant skillnad mellan grupperna, som utgör 9,5% av de inrikes födda och 3,8% av de utrikesfödda. Även i befolkningen i stort är det, som nämnts, i denna grupp det finns skillnader, dock går det i befolkningen i motsatt riktning. Det är också väldigt likt mellan de båda grupperna inrikes födda och utrikesfödda i hur stor andel som har en pågående eller avslutad högskoleutbildning (hög), 66,0% bland de inrikes födda och 65,8% bland de utrikesfödda. I klimatdemonstrationerna däremot finns det en skillnad där det är 68,2% som har en högskoleutbildning bland de inrikes födda jämfört med 77,4% bland de utrikesfödda, denna skillnad är dock inte signifikant. I klimatdemonstrationerna är det inga av skillnaderna mellan

⁷ Det är däremot i dessa demonstrationer något fler inrikes födda som är under 15 år.

grupperna som är signifikanta. Det är även i klimatdemonstrationerna en högre andel som går i gymnasiet, då det är fler deltagare i den ålderskategorin än i 1 maj-demonstrationerna.

5.2 Politiska attityder

Politiska attityder har jag i den här studien operationaliserat till frågor som behandlar *engagemang*, det vill säga till frågor rörande *politiskt intresse*, *politisk effektivitet* (*political efficacy*), *politisk tillit* och *motiv*. Attityderna för demonstrationsdeltagarna presenteras i tabell 2, genom att visa medelvärden med konfidensintervallens för grupperna inrikes födda och utrikesfödda i de båda demonstrationstyperna.

Tabell 2. *Engagemang (Politiskt intresse, tillit, politisk effektivitet och motiv)*

	1 Maj-demonstration				Klimatdemonstration			
	Inrikes född		Utrikesfödd		Inrikes född		Utrikesfödd	
	Medel.	Konf.	Medel.	Konf.	Medel.	Konf.	Medel.	Konf.
Politiskt intresse	3,57	3,53-3,61	3,52	3,42-3,63	3,30	3,25-3,35	3,34	3,20-3,48
<i>Tillit till</i>								
Regering	2,29	2,22-2,37	2,11	1,92-2,29	3,19	3,12-3,26	3,21	3,03-3,39
Riksdag	3,25	3,19-3,31	3,01	2,82-3,20	3,22	3,15-3,30	3,31	3,14-3,48
Politiska partier	3,31	3,26-3,36	3,15	2,99-3,31	2,90	2,84-2,96	2,80	2,64-2,95
<i>Effektivitet</i>								
Individ	4,05	3,99-4,11	4,10	3,94-4,26	3,93	3,86-3,99	3,93	3,79-4,08
Grupp	4,22	4,17-4,27	4,18	4,02-4,34	3,95	3,89-4,02	4,01	3,84-4,18
Internationell organisering	3,91	3,85-3,98	4,03	3,85-4,21	4,20	4,14-4,25	4,13	3,98-4,29
<i>Motiv</i>								
Försvara intressen	3,26	3,17-3,35	3,53	3,27-3,80	3,30	3,19-3,40	3,24	2,98-3,51
Uttrycka åsikt	4,44	4,39-4,50	4,55	4,40-4,69	4,16	4,09-4,24	4,00	3,77-4,23
Utöva påtryckningar	3,86	3,78-3,95	4,02	3,80-4,25	4,56	4,49-4,62	4,50	4,33-4,68

⁸ Jag är medveten om att överlappande konfidensintervall inte alltid betyder att det inte finns en signifikant skillnad på 95% säkerhetsnivå. Risken för detta gäller dock främst när det finns en liten överlappning. I denna studie är konfidensintervallen för det mesta helt eller i stort sätt helt överlappande och detta mått blir därför ett tydligt sätt att gestalta likheterna mellan de båda grupperna.

Öka medvetenhet	4,19	4,12-4,26	4,23	4,04-4,43	4,36	4,30-4,43	4,45	4,28-4,62
Uttrycka solidaritet	4,69	4,64-4,73	4,73	4,63-4,84	4,34	4,27-4,42	4,52	4,36-4,69
Moralisk förpliktelse	3,80	3,71-3,88	4,15	3,92-4,38	4,15	4,07-4,24	4,24	4,04-4,44

Fall (N)	738-816	86-105	655-677	103-106
----------	---------	--------	---------	---------

Not: Politisk intresse mäts på en skala 1–4. Tillit, effektivitet och motiv mäts på en skala 1–5. Konfidensintervall med en säkerhetsnivå på 95%.

Som tabell 2 visar, kan vi se att det inte finns några signifikanta skillnader mellan grupperna inom samma demonstrationstyp, då konfidensintervallen är helt överlappande. Däremot finns det vissa skillnader mellan demonstrationstyperna, men dessa är också relativt små. De största skillnaderna återfinns i *motiv*, där det är fler i 1 maj-demonstrationerna som demonstrerar för att uttrycka solidaritet än i klimatdemonstrationerna. Det är också fler i klimatdemonstrationerna som demonstrerar för att utöva påtryckning på politiker/samhället än i 1 maj-demonstrationerna.

Detta gäller för samtliga mått för politiska attityder (engagemang), förutom gällande *motiv-moralisk förpliktelse* i 1 maj-demonstrationerna där konfidensintervallen inte är helt överlappande. För inrikes födda är 3,71–3,88 och utrikesfödda 3,92–4,38, denna skillnad är signifikant när jag jämför medelvärdena i ett t-test (P-värde på 0,018 och Mean Difference på 0,414), innebär att med 95% säkerhet är skillnaderna mellan grupperna utrikesfödda och inrikes födda i 1 maj-demonstrationerna signifikant, där de utrikesfödda känner en något högre moralisk förpliktelse till att delta än de inrikes födda. Vad gällande *tillit-riksdag* är konfidensintervallet inte heller helt överlappande, denna skillnad är även den signifikant i ett t-test (P-värde på 0,010 och Mean Difference på -0,242), vilket innebär att med 95% säkerhet är skillnaderna mellan grupperna utrikesfödda och inrikes födda i 1 maj-demonstrationerna signifikant, där gruppen inrikes födda har en något högre tillit till riksdagen än den utrikesfödda gruppen.

Inom båda demonstrationstyperna finns det minimala skillnader mellan grupperna vad gäller politiskt intresse. Det är alltså i stort sett lika många av deltagarna som har skattat sig vara ”ganska mycket” eller ”väldigt mycket” politiskt intresserade inom grupperna utrikesfödda och inrikes födda. Skillnaden finns främst mellan dessa båda demonstrationstyper.

5.3 Rekryteringsnätverk

I denna del redovisar jag hur politiskt deltagande ser ut i förhållande till rekryteringsnätverk bland respondenterna i de båda demonstrationstyperna utifrån om man är inrikes född eller utrikesfödd. För att komma åt rekryteringsnätverk har jag i denna studie tittat på frågor som handlar om *organisationsmedlemskap, hur man fått reda på demonstrationen och vem som frågade om man ville demonstrera*. Här jämför jag inte medelvärden utan istället andelar och signifikanstestar med Pearson Chi2. Svaren redovisas här nedan i tabell 3.

Tabell 3. *Rekryteringsnätverk*

	1 Maj-demonstration			Klimatdemonstration		
	Inrikes född	Utrikesfödd	Cramer's V	Inrikes född	Utrikesfödd	Cramer's V
<i>Medlem i</i>						
Politiskt parti	32,4%	35,2%	0,019	9,0%	4,7%	0,052
Fackförening	25,0%	30,5%	0,040	5,2%	3,8%	0,067
Miljö	2,5%	4,8%	0,043	8,8%	12,3%	0,048
Internationell solidaritet	6,7%	15,2%	0,101**	3,4%	3,8%	0,050
Medborgarrätt och människorätt	2,4%	6,7%	0,081*	2,1%	3,8%	0,080
<i>Annat politiskt deltagande</i>						
Kontakta politiker	41,9%	41,9%	0,094	26,1%	22,9%	0,049
<i>Frågad av</i>						
Annan medlem	22,5%	27,6%	0,039	13,3%	17,8%	0,064
Vänner	31,9%	35,2%	0,022	52,2%	68,9%	0,117
<i>Informationskanal (Viktigaste informationskanal)</i>						
Annan medlem	32,4% (17,8%)	39,0% (21,6%)	0,045 (0,038)	13,3% (6,1%)	14,2% (4,8%)	0,024 (0,023)
Organisation	35,2% (22,2%)	34,3% (18,2%)	0,006 (0,030)	14,2% (5,3%)	16,0% (7,9%)	0,050 (0,056)
Sociala medier	19,4% (4,3%)	20,0% (6,8%)	0,005 (0,039)	67,3% (39,9%)	66,0% (38,1%)	0,021 (0,014)
Fall (N)	704-837	88-105		270-678	45-106	

Not: Signifikanstest med Pearson Chi2 *= 95%, **= 99%, ***= 99,9%.

Tabellen visar, att det när det gäller rekryteringsnätverk främst är skillnader mellan demonstrationstyperna och inte mellan grupperna utrikesfödda och inrikes födda. En viktig aspekt att ta med sig när man läser tabellen är att deltagarna i 1 maj-demonstrationerna över lag

har en benägenhet att svara på betydligt fler frågor i enkäten än deltagarna i klimatdemonstrationerna. Exempelvis i frågan om vilken informationskanal som varit viktigast har nästan hälften av respondenterna i klimatdemonstrationerna inte svarat på frågan.

Den största skillnaden och även där det finns signifikans i skillnaderna är i 1 maj-demonstrationerna i medlemskap i en förening för internationell solidaritet. Där är det 6,7% som är medlemmar bland de födda i Sverige och 15,2% bland de som är födda någon annanstans. I frågan om medlemskap i en medborgarrätt- och människorättsorganisation i 1 maj-demonstrationerna finns det också en signifikant skillnad mellan de som är födda i Sverige och de som är födda någon annanstans, 2,4% inrikes födda uppger att de är medlemmar jämfört med 6,7% av de utrikesfödda.

När det gäller organisationsmedlemskap är det generellt fler i 1 maj-demonstrationerna som är medlemmar än i klimatdemonstrationerna. I 1 maj-demonstrationerna var flest medlemmar i ett politiskt parti, 32,4% bland inrikes födda och 35,2% bland utrikesfödda. Angående medlemskap i fackförbund var det många i 1 maj-demonstrationerna som var medlemmar, 25,0% inrikes födda och 30,5% utrikesfödda. Medan det i klimatdemonstrationerna var flest utrikesfödda som var medlemmar i en miljöorganisation, 12,3% (så som exempelvis Greenpeace) och bland inrikes födda ganska jämt mellan politiskt parti, 9,0% och miljöorganisation, 8,8%.

För att återkoppla till engagemang och politiskt intresse (som presenterades i tabell 2), visar även frågan om annat politiskt deltagande, att deltagarna överlag, i båda demonstrationstyperna, är engagerade och aktiva. I 1 maj-demonstrationerna är det nära hälften (41,9%) av deltagarna i båda grupperna utrikesfödda och inrikes födda som kontaktat politiker, exempelvis genom att skriva brev.

I frågan om hur man fått reda på demonstrationen ser vi tydligt skillnaderna mellan de båda demonstrationstyperna. I 1 maj-demonstrationerna var det flest som fått reda på demonstrationen via en annan medlem i en organisation (32,4% inrikes födda och 39,0% utrikesfödda) och även via en organisation (35,2% inrikes födda och 34,3% utrikesfödda, som även var den viktigaste informationskanalen för båda grupperna) medan det i klimatdemonstrationerna var flest som fått reda på demonstrationen via sociala medier (67,3%

inrikes födda och 66,0% utrikesfödda, sociala medier var också den viktigaste informationskällan för båda grupperna).

Utöver dessa mätningar för rekryteringsnätverk som tabell 3 visar, fanns det i enkäten för klimatprotesterna även en fråga om hur lång tid det tog deltagarna att ta sig till demonstrationen. Denna fråga är intressant då det även skulle kunna vara en del av förklaringarna till skillnader i resurser/ biografisk tillgänglighet mellan grupperna. Dock visar det sig även här inte finnas några skillnader mellan grupperna, 62,5% av de inrikes födda hade mindre än 30 minuters resväg och 67,9% av de utrikesfödda. Av de som hade en resväg mellan 30- och 60 minuter var det 27,9% av de inrikes födda deltagarna och 22,6% av de utrikesfödda deltagarna.

5.4 Ursprungsland bland utrikesfödda deltagare

Det som kanske är mest framträdande i denna studie är vilka länder de utrikesfödda kommer ifrån. De skiljer sig både markant mellan demonstrationerna men även mot gruppen utrikesfödda i befolkningen i stort. I tabell 4 här nedan presenteras födelseländerna baserat på de sex vanligaste länderna i varje demonstrationstyp samt i befolkningen i stort. Rangordnat efter hur många som kommer från länderna i befolkningen i stort. Här syns tydligt hur fördelningen ser ut i demonstrationstyperna. Något som tabellen inte visar är att det i 1 maj-demonstrationerna finns 46 stycken olika länder representerade bland respondenterna, respektive 44 stycken i klimatdemonstrationerna.

Tabell 4. *Ursprungsland bland utrikesfödda*

Ursprungsland	Riket	1 Maj-demonstration	Klimatdemonstration
Syrien	9,5%	1,9%	0%
Finland	7,6%	7,6%	4,7%
Irak	7,4%	3,8%	0%
Polen	4,7%	1,0%	3,8%
Iran	4,0%	17,0%	1,9%
Somalia	3,5%	1,9%	0%
Tyskland	2,6%	6,7%	16,0%
Norge	2,1%	4,8%	7,5%
Danmark	2,0%	4,8%	10,4%
Chile	1,4%	10,5%	0%
USA	1,1%	1,9%	8,5%
Frankrike	0,6%	1,0%	7,5%
Fall (N)	1955569	105	106

Not: Andel av gruppen utrikesfödda i befolkningen samt i varje demonstration. Markering för de två länderna med största andel för varje, befolkningen, 1 maj-demonstrationerna och klimatdemonstrationerna.

Enligt SCB var de sex vanligaste födelseländerna bland utrikesfödda i Sverige 2018, Syrien, Finland, Irak, Polen, Iran och Somalia. Varken Chile, Frankrike eller USA finns med på SCB:s lista över de 15 vanligaste födelseländerna 2018.

I 1 maj-demonstrationerna ser vi att Chile och Iran är överrepresenterade och i klimatdemonstrationerna är Tyskland och Danmark överrepresenterade. Det var endast två deltagare från vardera landet Syrien och Somalia och båda i 1 maj-demonstrationerna, i klimatdemonstrationerna var alltså ingen deltagare född i något av de länderna bland dessa enkätsvar. Inte heller finns det någon deltagare från Chile representerad i denna databas från klimatdemonstrationerna. Av de 105 utrikesfödda respondenterna i 1 maj-demonstrationerna är det 62,9% som är födda i länder utanför väst. I klimatdemonstrationerna var däremot endast 17,9% av de 106 utrikesfödda respondenterna födda i länder utanför väst.⁹

6. Analys

Det övergripande syftet med den här studien är att söka bidra till den pågående forskningen om politiskt deltagande och protestdeltagande i Sverige, genom att studera utrikesföddas demonstrationsdeltagande i 1 maj-demonstrationer och klimatdemonstrationer. Då en välfungerande demokrati, utmärks av ett utbrett och något så när jämlikt deltagande, fyller politiskt deltagande en viktig funktion. Det är därför viktigt att veta vilka som deltar, i demonstrationer och andra former av politiska aktiviteter, då det är en kanal för att göra sin röst hörd och ta plats i samhället. Ett ojämlikt deltagande kan också betyda ojämlikt politiskt inflytande, därför är det viktigt att studera olika gruppers demonstrationsdeltagande. I föreliggande studie studeras detta med utgångspunkt i tre hypoteser om utrikesföddas politiska deltagande, baserat på 1748 respondentsvar från 12 olika demonstrationer, sex 1 maj-demonstrationer och sex klimatdemonstrationer. Den första hypotesen gör gällande att andel utrikesfödda i demonstrationerna är lägre än andelen utrikesfödda i befolkningen i sin helhet. Den andra hypotesen gör gällande att utrikesfödda demonstrationsdeltagare har större nätverk än inrikes födda. Den tredje hypotesen gör gällande att utrikesfödda demonstrationsdeltagare skiljer sig från den utrikesfödda populationen i stort med en underrepresentation av deltagare från vissa regioner.

⁹ I indelningen av ursprungsländer i väst respektive länder utanför väst har jag använt indelningen av länder som de Rooij (2012) gjort i sin studie.

6.1 Andel utrikesfödda i demonstrationerna

Politiskt deltagande handlar enligt Martiniello (2006) om de olika sätt som individer kan delta i politiska aktiviteter. Ett viktigt resultat i studien är att andelen utrikesfödda deltagare i båda demonstrationstyperna är betydligt färre än andelen utrikesfödda i befolkningen. Det är i båda demonstrationerna drygt 10% utrikesfödda deltagare (1 maj-demonstrationerna 11,1% och klimatprotesterna 13,2%). I storstadsregionerna i Sverige finns det enligt SCB 24,1% folkbokförda utrikesfödda. Om deltagandet i dessa protester skulle varit representativt för hur fördelningen inrikes född och utrikesfödd ser ut i populationen i stort, skulle fördelningen varit ca 75% inrikes födda och 25% utrikesfödda. Detta visar att det finns en obalans i deltagande jämfört med hur fördelningen ser ut i städerna i stort. Underrepresentationen av utrikesfödda går i linje med vad de Rooij (2012) kom fram till i sin studie.

Bortfall är, som tidigare nämnts, problematiskt när det gäller att generalisera och göra uttalanden om populationen baserat på datan. Det finns forskning som visar att inrikes födda oftare svarar på enkäter än utrikesfödda (Lundgren & Eriksson 2013), vilket skulle kunna påverka resultatet i denna studie. En del av den ojämlikhet i deltagande som syns i resultaten i denna studie skulle alltså kunna förklaras av den lägre svarsbenägenheten bland utrikesfödda. Det är svårt att skatta hur stor del av skillnaden i andelen utrikesfödda i demonstrationerna jämfört med befolkningen som beror på den lägre svarsbenägenheten, men sannolikt förklarar bortfall inte hela skillnaden.

Det är också viktigt att ta med i denna analys att det finns ett betydande bortfall i klimatdemonstrationerna jämfört med 1 maj-demonstrationerna i frågorna som behandlar rekryteringsnätverk (tabell 3). Det är förstås svårt att annat än spekulera i varför det är så, det skulle kunna vara på grund av små skillnader i utförandet av enkäterna, till exempel i hur frågorna är utformade eller att 1 maj-enkäterna var i pappersform och klimatenkäterna var webb-baserade. Kanske finns det en större tendens för respondenter att hoppa över frågor på webbenkäter än om man fyller i en pappersenkät? Något som också är viktigt att understryka är att det är lika stor andel inrikes födda som utrikesfödda som valt att inte svara på dessa frågor, vilket inte indikerar ett bortfall på grund av var man är född. I denna studie är det nästan lika många i grupperna utrikesfödda och inrikes födda som inte svarat på dessa frågor (40% av de inrikes födda och 42% av de utrikesfödda). Det skulle kunna vara så att fler utrikesfödda tackar nej till att delta än inrikes födda men de är i den här studien inte påtagligt fler som avbryter/ inte svarar på samtliga frågor.

Vad gäller övriga demografiska variabler är skillnaderna små mellan grupperna. Könsfördelningen och åldersfördelningen ser tämligen lika ut mellan grupperna utrikesfödda och inrikes födda. Angående ålder finns det däremot vissa skillnader mellan demonstrationerna där det är en högre medelålder bland utrikesfödda i 1 maj-demonstrationerna och något lägre ålder för deltagarna i klimatdemonstrationerna, vilket också går i linje med sociala rörelser forskningen visat (Wennerhag 2012, 2016, 2017). Man kan tänka, precis som forskning visat, att klimatfrågor engagerar yngre, därav att denna åldersskillnad även syns i den här studien.

6.2 Utrikesfödda demonstrationsdeltagare och nätverk

Enligt SCB finns det inte några nämnbara skillnader gällande utbildning mellan inrikes födda och utrikesfödda, förutom i kategorin lågutbildade, där andelen utrikesfödda är något högre än för inrikes födda. I 1 maj-demonstrationerna finns en skillnad som är signifikant i utbildningsnivå mellan utrikesfödda och inrikes födda, som inte följer befolkningen i stort. I denna studie är det fler lågutbildade i gruppen inrikes födda än i gruppen utrikesfödda. Martiniello (2006) menar att socioekonomisk status snarare kan ses som en form av verktyg för politiskt deltagande än som en förklaring till deltagandet. Detta skulle kunna vara en indikation på att dessa ”trösklar” har betydelse just för den gruppen, lågutbildade utrikesfödda. Nämligen huruvida individen tror att dess politiska deltagande har någon inverkan, medborgerliga färdigheter (s.k. ”civic skills”), biografisk tillgänglighet/resurser. Forskningen framhåller också politiskt engagemang som viktiga aspekter till deltagande, alltså en känsla av medborgerlig plikt ihop med politiskt intresse och politisk effektivitet (efficacy) samt att de individer som är mer benägna att själva delta är de som har en nära koppling till sociala nätverk där rörelse-aktivister finns (Verba et al. 1995, Schussman och Soule 2005, de Rooij 2012). En förklaring här skulle då kunna vara att lågutbildade utrikesfödda inte har tillgång till dessa, som forskningen för demonstrationsdeltagande framhåller som viktiga aspekter, i samma utsträckning som andra grupper i befolkningen som deltar i större utsträckning. Alltså, att de inte har de ”attribut” som forskningen framhållit som betydande för politiskt deltagande. Då den här studien bygger på enkätsvar från demonstrationsdeltagare och inte på populationsdata går det inte att säga något om de som inte deltar baserat på resultaten. Vi kan däremot anta att det inte skulle vara den viktigaste förklaringen, då många inom forskningen på politiskt deltagande är överens om att den största förklaringen ligger i den ojämna tillgängligheten till sociala nätverk och hur man blir rekryterad till dem (Verba et al. 1999, Strömblad & Adman 2010, de Rooij 2012), mer om det följer här nedan.

Tidigare forskning framhåller att det inte finns så stora skillnader mellan utrikesfödda och inrikes födda när det kommer till resurser och engagemang (Verba et al. 1995, de Rooij 2012). Som resultatet visat gäller detta även för denna studie. Grupperna utrikesfödda och inrikes födda är i dessa demonstrationer, precis som i befolkningen i stort, påtagligt lika varandra vad gäller resurser (som här mäts som utbildningsnivå). Vad gäller engagemang (som här mäts som tillit, politisk effektivitet, motiv, politiskt intresse) är grupperna även på dessa områden väldigt lika varandra. Detta följer även vad tidigare forskning kommit fram till, det vill säga att det inte är i tillit, engagemang och motiv som det skiljer sig mest mellan utrikesfödda och inrikes födda (Verba et al. 1999, Strömblad & Adman 2010, de Rooij 2012).

Många forskare inom politiskt deltagande är också eniga om att den största förklaringen ligger i den ojämna tillgängligheten till sociala nätverk och hur man blir rekryterad till dem (Verba et al. 1999, Strömblad & Adman 2010, de Rooij 2012). Till detta framhålls också vikten av *vilken* organisation man är medlem i, för att det kan skilja sig mycket mellan olika organisationer hur pass integrerade de blir och hur mycket politiskt inflytande de får. Inte heller när det kommer till organisationsmedlemskap skiljer sig grupperna inom samma demonstrationstyp. Deltagarna i den här studien, i båda demonstrationstyperna och även i båda grupperna inrikes födda och utrikesfödda är alltså över lag väldigt engagerade politiskt och i hög grad aktiva medlemmar i minst en organisation. Det finns alltså inga signifikanta skillnader mellan grupperna utrikesfödda och inrikes födda vad gäller motiv, politisk tillit, organisationsmedlemskap, politiskt intresse och så vidare. Den här studien ger med andra ord inget stöd för idén (H2) att det skulle finns olika ”trösklar” för deltagande för utrikesfödda och för inrikes födda. Om det fanns olika trösklar för deltagande i dessa demonstrationer skulle de utrikesfödda som faktiskt deltar ha ett högre värde på någon eller några av dessa variabler.

Däremot finns en skillnad mellan demonstrationstyper vilka organisationer som är vanligast. I klimatdemonstrationerna är fler medlemmar i miljöorganisationer och i 1 maj-demonstrationerna är fler anslutna till fackförbund och politiska partier. En förklaring till detta skulle kunna vara att det är något åldersbetingat vilken organisation man är medlem i. Då det finns en skillnad i ålder demonstrationstyperna emellan, skulle det också kunna förklara vissa delar av organisationsmedlemskapen. Det är kanske inte så konstigt om man engagerar sig i klimatfrågor, även om man är under 18 år. Klimatfrågor är ett ämne som engagerar många, inte minst de unga i samhället. Fackförbund, som var den största organisationen i 1 maj-demonstrationerna, engagerar kanske inte lika många yngre i samhället. Medlemskap i

fackförbund kanske framstår som mindre relevant för unga personer som ännu inte är helt etablerade på arbetsmarknaden. Man skulle även kunna tänka sig att det också går åt andra hållet, att fackförbund eventuellt inte i samma utsträckning som miljöorganisationer är så bra på att fånga intresset hos- och engagera de yngre i befolkningen. Jag vet förstås inte *varför* deltagarna i min studie engagerar sig i de organisationer de gör, då den frågan inte finns i enkäten, däremot går engagemang till de olika organisationerna delvis ihop med vad forskningen visat när det gäller ålder och demonstrationsdeltagande i dessa demonstrationstyper (Wennerhag 2016, 2017).

6.3 Utrikesfödda demonstrationsdeltagares födelseland

De utrikesfödda som deltar i dessa demonstrationer är inte representativa för gruppen utrikesfödda i populationen i stort, vad gäller ursprungsland. I Sverige idag är den största gruppen utrikesfödda från Syrien (SCB), som är kraftigt underrepresenterade i båda demonstrationstyperna. Däremot är personer från Iran och Chile kraftigt överrepresenterade i 1 maj-demonstrationerna medan personer från västvärlden är överrepresenterade i klimatprotesterna, i relation till andel i befolkningen. Det verkar alltså som att högutbildade personer från västvärlden dominerar bland de utrikesfödda demonstrationsdeltagarna i klimatprotesterna. I 1 maj-demonstrationerna är detta mindre tydligt. Här är istället vissa länder (Chile och Iran) överrepresenterade. I 1 maj-demonstrationerna verkar också organisationsmedlemskap spela större roll. Möjligen bidrar rekryteringskanalerna för dessa demonstrationer till att motverka överrepresentationen från västvärlden och förstärka överrepresentationen från Iran och Chile. Detta är dock inget vi med säkerhet kan veta utifrån resultatet i den här studien.

Flera forskare framhåller att huruvida en individ som är född utomlands deltar i politiska aktiviteter eller inte även kan bero på vilken ålder denne hade när den kom till värdlandet, hur lång tid man spenderat där och hur pass bra och bekväm man är med språket (Verba et al. 1995, Just & Andersson 2012, de Rooij 2012). En slutsats av detta skulle kunna vara att tid i landet har betydelse (därav att personer från Syrien är underrepresenterade). En annan möjlighet skulle kunna vara att erfarenhet av liknande politisk kultur och engagemang i ursprungslandet spelar roll, till exempel om man varit socialist eller kommunist i ursprungslandet (därav överrepresentation av personer från Iran och Chile). Likhet och igenkännande till den politiska kulturen och hur diskursen i olika frågor förs i värdlandet, skulle även kunna förklara varför det är en överrepresentation av personer födda i västländer i klimatprotesterna. Aspekten av tid

skulle man också här kunna tänka ha betydelse utifrån det som Bilodeau (2008) sett i sin studie om politiskt deltagande i relation till att komma från ett land med repressiva regimer. Nyanlända utrikesfödda från Syrien, Irak, Afghanistan (som alla är underrepresenterade i dessa demonstrationer) kommer med erfarenhet av repressiva regimer där demonstrationsdeltagande kunde vara förknippat med stora risker för repressalier (Bilodeau 2008, de Rooij 2012).

I detta sammanhang skulle man också kunna tänka att det politiska klimatet i Sverige kan ha betydelse. Hur man pratar om olika grupper i politiken och vem som ses som politiska objekt kontra subjekt, skulle kunna ha betydelse för hur inbjuden man känner sig till att själv delta i olika politiska aktiviteter. Studier visar också att för personer som frekvent blir utsatta för diskriminering, minskar identifieringen med majoritetssamhället och då sjunker även det politiska deltagandet (Just & Andersson 2012, de Rooij 2012, Bevelander 2015). Det skulle kunna vara så att denna aspekt inverkar på olika grupper av utrikesföddas politiska deltagande. Däremot kan jag inte i denna studie, med den data jag har uttala mig om så är fallet.

Däremot skulle det kunna vara så att, då deltagandet i dessa demonstrationer bland utrikesfödda är så mycket lägre, samtidigt som studier visar att samma grupp är de som är mest benägna att delta i demonstrationer, att dessa två demonstrationstyper inte är de mest representativa för gruppen utrikesfödda. Det kan alltså vara så att utrikesfödda i större utsträckning deltar i andra demonstrationstyper än just dessa två. Å andra sidan är detta de två demonstrationstyper som i Sverige idag anses som mest normaliserade (ihop med prideparader) då de återkommer samt får stort medialt och spatialt utrymme (Norris 2002, Wennerhag 2012, 2017). Det skulle kunna innebära att vissa andra demonstrationer och protester inte får samma mediala utrymme och då kanske inte heller samma politiska genomslag.

7. Slutsats

Det är viktigt i ett demokratiskt samhälle att veta vilka det är som deltar politiskt och är med och får sin röst hörd. Eftersom ett jämt deltagande kan ses som en av demokratins grundpelare och ett ojämnt deltagande kan betyda ojämnt inflytande, är det relevant att studera olika former av politiskt deltagande och vilka i samhället som är representerade inom dessa. Forskningen om politiskt deltagande visar att utrikesfödda deltar politiskt i mindre utsträckning än inrikes födda (Verba et al. 1999, Bilodeau 2008, Strömblad & Adman 2010, de Rooij 2012, Bevelander 2015, 2017). En möjlig förklaring, enligt tidigare forskning, skulle kunna vara att ”tröskeln” för deltagande är högre för utrikesfödda än för inrikes födda. Det vill säga att

utrikesfödda behöver mer av de egenskaper som enligt forskningen gynnar deltagande (resurser, engagemang och tillgång till rekryteringsnätverk) än inrikes födda. Det lägre deltagande skulle också kunna handla om att den utrikesfödda delen av befolkningen har dessa egenskaper i mindre utsträckning än den inrikes födda delen av befolkningen. Forskning om utrikesföddas politiska deltagande visar också att de utrikesfödda som deltar inte är representativa för den utrikesfödda delen av befolkningen i stort vad gäller ursprungsland (Bilodeau 2008, de Rooij 2012, Bevelander 2015, 2017).

I den här studien har jag sökt studera om det som tidigare forskning visat om politiskt deltagande generellt också gäller för deltagande i 1 maj-demonstrationer och klimatdemonstrationer i Sverige. 1 maj-demonstrationer och klimatdemonstrationer är viktiga att studera eftersom det handlar om demonstrationstyper som är väl integrerade i det svenska politiska landskapet. Deltagande i dessa demonstrationer är en kanal för politiskt inflytande med potentiellt genomslag i den nationella politiken.

I den här studien har utrikesföddas demonstrationsdeltagande studerats med hjälp av enkätdata från 1748 respondentsvar från 12 olika demonstrationer, sex demonstrationer från vardera demonstrationstyp.

Sammanfattningsvis kommer jag i den här studien fram till tre huvudsakliga slutsatser. Den första är att andelen utrikesfödda deltagare i båda demonstrationstyperna är betydligt färre än andelen i befolkningen i stort. Detta går i linje med vad forskningen på området visat (Verba et al. 1999, Bilodeau 2008, Strömblad & Adman 2010, de Rooij 2012, Bevelander 2015, 2017). Den andra är att det finns mycket små skillnader mellan grupperna utrikesfödda och inrikes födda inom samma demonstrationstyp och i många frågor även små och få skillnader mellan demonstrationstyperna vad gäller faktorer som, enligt tidigare forskning (Verba et al. 1999, de Rooij 2012), gynnar deltagande. Det finns alltså inget som tyder på att tröskeln för deltagande generellt skulle vara högre för utrikesfödda deltagare än för inrikes födda deltagare i dessa demonstrationer. Den tredje slutsatsen är att de utrikesfödda som deltar i dessa demonstrationer inte är representativa för gruppen utrikesfödda i befolkningen i stort, vad gäller ursprungsland. Detta följer också det vad forskning visat vad gäller utrikesföddas politiska deltagande kopplat till ursprungsland (Bilodeau 2008, de Rooij 2012, Bevelander 2015, 2017).

Att de inrikes födda och utrikesfödda demonstrationsdeltagarna visade sig vara så pass lika varandra vad gäller både demografiska variabler, engagemang och tillgång till rekryteringsnätverk betyder inte att det inte är meningsfullt att jämföra grupperna. Att andelen utrikesfödda demonstrationsdeltagare är mindre än andelen utrikesfödda i befolkningen i stort är en viktig aspekt och något som är värt att titta vidare på. Det fyller en viktig funktion för samhällets politiska medvetande att veta vilka som deltar politiskt och får sin röst hörd.

Studien ger som sagt inget stöd för ”tröskelförklaringen” till det lägre deltagandet men ger vissa indikationer om andra möjliga förklaringar. Om vi tittar på de utrikesfödda demonstrationsdeltagarnas ursprungsland ser vi att de som deltar inte är representativa för den utrikesfödda delen av befolkningen i stort. Detta är intressant i sig eftersom det visar på en ojämlikhet i deltagande inom denna grupp. Det kan också ge en indikation till det generellt lägre deltagandet inom gruppen. Stora grupper utrikesfödda är helt, eller i det närmaste helt, frånvarande i dessa demonstrationer. Detta gäller utrikesfödda från länder såsom Syrien, Irak, Afghanistan och Somalia.

Skillnader mellan de utrikesfödda demonstrationsdeltagarna och den utrikesfödda delen av befolkningen i stort vad gäller ursprungsland skulle eventuellt kunna ha att göra med att det politiska klimatet i Sverige har förändrats över tid. Sverige har gått från att vara ett av de länderna i världen med mest ”generös” migrationspolitik till att följa den markant mer restriktiva hållningen som flera närliggande länder och länder i EU har tagit de senaste åren. Frågor om migration har dessutom den senaste tiden främst handlat om immigranter som politiska objekt (dvs som föremål för migrations- och integrationspolitiska åtgärder) snarare än som politiska subjekt (dvs som potentiella politiska aktörer). Vem som ses och beskrivs som ett politiskt subjekt i den politiska debatten kan kanske spela en viss roll både för vem som känner sig inbjuden att delta och för vem som bjuds in av andra att delta. Migranter som kom till Sverige på 70-, 80- och 90-talet från exempelvis Iran och Chile mötte ett på många sätt annat politiskt landskap än migranter som kommit de senaste åren från exempelvis Syrien.

Den här studien ger uppslag till fortsatt forskning som fördjupar och går vidare med flera av de spår som berörts. Jag kommer nu avslutningsvis att peka ut några av dessa.

Det skulle vara intressant att studera andra typer av demonstrationer för att se om andra frågor än som främst är representerade inom 1 maj-demonstrationer och klimatdemonstrationer,

engagerar andra grupper av den utrikesfödda befolkningen. Detta skulle lämpligen kunna genomföras på samma sätt som datainsamlingen för föreliggande studie.

Vidare verkar det som, baserat på resultatet i den här studien, samt vad tidigare forskning på området visat, att organisationsmedlemskap har betydelse för deltagande i protester och då i förlängning också i hur dessa rekryteringsprocesser går till (Verba et al. 1999, Strömblad & Adman 2010, de Rooij 2012). Några ytterligare idéer till vidare forskning, baserat på föreliggande studies resultat, beskrivs här nedan.

Ett exempel på ett spår att gå vidare med för fortsatt forskning skulle kunna vara att med en kvalitativ intervjustudie närmare studera de chilenska och iranska grupperna i 1 maj-demonstrationerna. På vilka sätt blir- och känner de sig inbjudna till olika nätverk. Ett annat sätt att studera detta, som också skulle vara intressant, är att istället göra en nätverksanalys över vilka som känner varandra och huruvida det har betydelse för- och på vilket sätt det påverkar rekryteringen till olika organisationer. Ett andra spår skulle kunna vara att göra ytterligare en enkätstudie där man undersöker ursprungsland i förhållande till väst/ länder utanför väst (samt repressiva regimer). Här skulle det även kunna vara spännande att studera medborgarskapets betydelse för deltagande i andra politiska aktiviteter än nationella val, genom att ställa en del frågor som berör medborgarskap. Ett tredje spår skulle kunna vara att genom intervjuer studera olika hinder för deltagande och huruvida det finns någon koppling till organisationsnätverk och den egna känslan av att vara ett politiskt subjekt kontra objekt. Här är det kanske särskilt viktigt att studera de grupper som är underrepresenterade i dessa demonstrationer.

Referenser

Bevelander, P. (2015). Voting Participation of Immigrants in Sweden: A Cohort Analysis of the 2002, 2006 and 2010 Elections. *Journal of International Migration and Integration* 16(1), 61–80.

Bevelander, P., Hutcheson, D. (2017) Hur långt från trädet faller äpplet? *Valdeltagande och representation* Red. Bevelander, P och Spång, M. Delmi rapport 2017:7, 23–48, Stockholm.

Bilodeau, A. (2008) Immigrants' Voice through Protest Politics in Canada and Australia: Assessing the Impact of Pre-Migration Political Repression. *Journal of Ethnic and Migration Studies*. 34:6, 975–1002, DOI: 10.1080/13691830802211281

Brady H E, Robinson J P, Shaver P R, Wrightsman L S. (1999). *Measures of Political Attitudes*. San Diego, CA Academic Press.

Bryman, A. (2011). *Samhällsvetenskapliga metoder* (Upplaga 2: 3.). Malmö: Liber AB.

De Rooij, E. A. (2011). Patterns of immigrant political participation: explaining differences in types of political participation between immigrants and the majority population in Western Europe. *European sociological review*, 28(4), 455–481.

Inglehart, R. (1997). *Modernization and postmodernization: Cultural, economic, and political change in 43 societies*. Princeton, New Jersey, Princeton university press.

Just, A., & Anderson, C. J. (2012). Immigrants, citizenship, and political action in Europe. *British Journal of Political Science*, 42:3, 481–509.

Lundgren, E., & Eriksson, A. (2013). Vem vill svara på enkäter? Medarbetarportalen. GU Journalen nr. 6/2013. Enkättrötthet. Hämtad: 29/10 2019

Martiniello, M. (2006). Political participation, mobilisation and representation of immigrants and their offspring in Europe. I Rainer Bauböck (red.), *Migration and Citizenship: Legal Status, Rights and Political Participation*. Amsterdam, Amsterdam University Press. 83-105.

McAdam, D. (1986). Recruitment to high-risk activism: The case of freedom summer. *American journal of sociology*, 92(1), 64–90.

Norris, P. (2002). *Democratic Phoenix: Reinventing Political Activism*. Cambridge, MA: Cambridge University Press.

Schussman, A. & Soule, S. A. (2005). Process and Protest: Accounting for Individual Protest Participation. *Social Forces*, 84(2), s. 1083–1108.

SCB, Utrikesfödda i Sverige. Tillgänglig på www.scb.se, Senast uppdaterad: 2019-02-21 Hämtad: 2019-10-31

Strömblad, P. & Adman, P. (2010) Political integration through Ethnic or nonethnic voluntary associations? *Political Research Quarterly* 63(4) 721-730. DOI: 10.1177/1065912909341539

Valmyndigheten, Rösträtt och röstlängd. Tillgänglig på www.val.se, Senast uppdaterad: 2019-11-14 Hämtad: 2019-11-14

Verba S, Schlozman K L, Brady H E. (1995). *Voice and Equality. Civic Voluntarism in American Politics*. Cambridge, MA Harvard University Press.

Wennerhag, M. (2012). Demonstrerandets normalisering?, I Weibull, L., Oscarsson, H. & Bergström, A. (red.). *I framtidens skugga: 42 kapitel om politik, medier och samhälle*. Göteborg: SOM-institutet. 79–94.

Wennerhag, M (2016). Who takes part in May Day marches? I Peterson, A. & Reiter, H. (red). *The Ritual of May Day in Western Europe: Past, Present and Future*. New York, Routledge. 187–216

Wennerhag, M (2017). Patterns of protest participation are changing. *Sociologisk Forskning*, årgång 54, nr 4, 347–351. ISSN 0038-0342.

Wimmer, A. and Glick Schiller, N. (2003). Methodological nationalism, the social sciences, and the study of migration: as essay on historical epistemology. *International Migration Review*, 37(3): 576–610.

Bilaga Enkätfrågor

Fråga	Frågeformulering	1-Maj Svarsalternativ	Klimat Svarsalternativ
<i>Födelse</i>	I vilket land är du född?	Fritextsvar	Fritextsvar
<i>Ålder</i>	Vilket år är du född?	Fritextsvar	Fritextsvar
<i>Utbildning</i>	Vilken är din högsta avslutade utbildning?	Ingen Folkskola Grundskola eller enhetsskola Yrkesförberedande gymnasium Studieförberedande gymnasium Universitet eller högskola Forskarutbildning Annan eftergymnasial utbildning Annan utbildning	Ingen Folkskola Grundskola Gymnasium Annan eftergymnasial utbildning Universitet eller högskola Forskarutbildning Annan utbildning
<i>Kön</i>	Kön	Man Kvinna	Man Kvinna Annat
<i>Politiskt intresse</i>	Hur intresserad skulle du säga att du är av politik?	Inte alls Inte särskilt Ganska Mycket	Inte alls Inte särskilt Ganska Mycket
<i>Tillit</i>	Hur stort förtroende har du för följande institutioner?		
Regering	Regering	Inget Ganska lite Visst Ganska stort Mycket stort	Inget Ganska lite Visst Ganska stort Mycket stort
Riksdag	Riksdag	Inget Ganska lite Visst Ganska stort Mycket stort	Inget Ganska lite Visst Ganska stort Mycket stort
Politiska partier	Politiska partier	Inget Ganska lite Visst Ganska stort Mycket stort	Inget Ganska lite Visst Ganska stort Mycket stort

Fråga	Frågeformulering	1-Maj Svarsalternativ	Klimat Svarsalternativ
<i>Politisk effektivitet</i>	I vilken utsträckning instämmer du i följande påståenden?		
Individ	Genom att engagera mig kan jag påverka politiken i mitt land	Inte alls Inte särskilt I viss mån Ganska mycket Mycket	Inte alls Inte särskilt I viss mån Ganska mycket Mycket
Grupp	Gemensamt organiserade medborgare kan få stort inflytande över politiken i mitt land	Inte alls Inte särskilt I viss mån Ganska mycket Mycket	Inte alls Inte särskilt I viss mån Ganska mycket Mycket
Internationell	Om medborgare i olika länder sluter sig samman kan de få stort inflytande över den internationella politiken	Inte alls Inte särskilt I viss mån Ganska mycket Mycket	Inte alls Inte särskilt I viss mån Ganska mycket Mycket
<i>Motiv</i>	I vilken utsträckning instämmer du i följande påståenden? Jag deltog i demonstrationen för att...		
Försvara intressen	Försvara mina intressen	Inte alls Inte särskilt I viss mån Ganska mycket Mycket	Inte alls Inte särskilt I viss mån Ganska mycket Mycket
Uttrycka åsikt	Uttrycka mina åsikter	Inte alls Inte särskilt I viss mån Ganska mycket Mycket	Inte alls Inte särskilt I viss mån Ganska mycket Mycket
Sätta press	Sätta press på politikerna att göra något	Inte alls Inte särskilt I viss mån Ganska mycket Mycket	Inte alls Inte särskilt I viss mån Ganska mycket Mycket
Öka medvetenhet	Öka det allmänna medvetandet	Inte alls Inte särskilt I viss mån Ganska mycket Mycket	Inte alls Inte särskilt I viss mån Ganska mycket Mycket
Visa solidaritet	Visa solidaritet	Inte alls Inte särskilt I viss mån Ganska mycket Mycket	Inte alls Inte särskilt I viss mån Ganska mycket Mycket

Fråga	Frågeformulering	1-Maj Svarsalternativ	Klimat Svarsalternativ
Moralisk skyldighet	Jag ser det som en moralisk skyldighet	Inte alls Inte särskilt I viss mån Ganska mycket Mycket	Inte alls Inte särskilt I viss mån Ganska mycket Mycket
<i>Organisationsmedlemskap</i>	Om du under de senaste 12 månaderna har varit med i någon av nedanstående typer av organisationer, ange om du varit passiv eller aktiv medlem.		
Politiskt parti	Politiskt parti	Passiv Aktiv	Inte medlem Passiv Aktiv
Fackförening	Fackförening	Passiv Aktiv	Inte medlem Passiv Aktiv
Miljö	Miljöorganisation	Passiv Aktiv	Inte medlem Passiv Aktiv
Internationell solidaritet	Organisation för internationell solidaritet, global rättvisa eller fred	Passiv Aktiv	Inte medlem Passiv Aktiv
Medborgarrätt	Medborgarrätts- eller människorättsorganisation	Passiv Aktiv	Inte medlem Passiv Aktiv
<i>Deltagande</i>	Det finns många olika saker man kan göra för att åstadkomma eller förhindra förändring/förhindra klimatförändringar. Har du under de senaste 12 månaderna...		
Kontakta politiker	Kontaktat någon politiker eller offentlig tjänsteman på riksnivå eller lokalnivå?	Ja Nej	Ja Nej
<i>Frågad av</i>	Vilken av följande personer frågade dig om du ville delta i demonstrationen?		
Annan medlem	Medlemmar i en organisation som jag tillhör		
<i>Informationskanaler</i>	Hur fick du reda på att en demonstration skulle genomföras?		

Fråga	Frågeformulering	1-Maj Svarsalternativ	Klimat Svarsalternativ
Annan medlem	Medlemmar i en organisation som jag tillhör		
Organisation	En organisation (tidskrift, möte, hemsida, e-postlista...)		
Sociala medier	Sociala nätverk på internet (t.ex. Facebook, Twitter)		
<i>Viktigaste informationskanalen</i>	Vilken av informationskanalerna var viktigast?	Radio eller tv Tidningar (även deras hemsida) Alternativa internetmedier Annonser, flygblad och/eller affischer Partner och/eller familj Vänner och eller bekanta Arbetskamrater eller studiekamrater Medlemmar i en organisation som jag tillhör En organisation (tidskrift, möte, hemsida, e-postlista...) Sociala nätverk på internet (t.ex. Facebook, Twitter)	Radio eller tv Tidningar (även deras hemsida) Alternativa internetmedier Annonser, flygblad och/eller affischer Partner och/eller familj Vänner och eller bekanta Arbetskamrater eller studiekamrater Medlemmar i en organisation som jag tillhör En organisation (tidskrift, möte, hemsida, e-postlista...) Sociala nätverk på internet (t.ex. Facebook, Twitter)